

MESZTEGNYŐ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

II. KÖTET TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

JSZ: 15/2017

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

Készült a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet előírása alapján

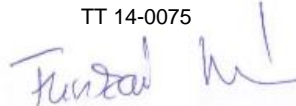

VIRÁNYI ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT
NAGY ÁRPÁD
TÁJOLÓ-TERV KFT
KÉSZ KFT
HECKENAST&HECKENAST BT

2018. NOVEMBER

ALÁÍRÓLAP**TELEPÜLÉSTERVEZÉS:**

.....
VIRÁNYI ISTVÁN
 TELEPÜLÉSRENDEZŐ VEZETŐ TERVEZŐ
 TT 14-0075

.....
FUCSKÁR NOÉMI
 MUNKATÁRS

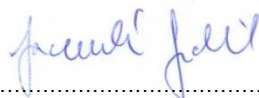
VIRÁNYI ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT
 7400 KAPOSVÁR, LOSONC UTCA 1.
 TEL/FAX: 82-511-575
lorincz.viranyi@t-online.hu

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS:

.....
NAGY ÁRPÁD
 TERÜLET ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI SZAKÉRTŐ

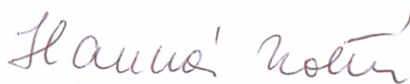
**TÁJRENDEZÉS,
KÖRNYEZETALAKÍTÁS:**

.....
AUER JOLÁN
 VEZETŐ TERVEZŐ TK/1 01-5003

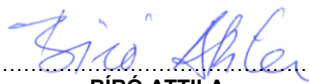

.....
JACZENKÓ JUDIT
 VEZETŐ TERVEZŐ TK/1 01-5156

TÁJOLÓ-TERV KFT
 1074 BUDAPEST, ROTTENBILLER U. 24.
 TEL: 06 1-786-0640
tajoloterv.kft@upcmail.hu

**KÖZMŰ,
ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS:**

.....
HANCZÁR ZSOLTNÉ
 TH, TE, TV
 VEZETŐ TERVEZŐ MK: 01-2418

.....
BÍRÓ ATTILA
 TH, TE, TV
 VEZETŐ TERVEZŐ MK: 01-2456

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT
 1016 BUDAPEST, NAPHEGY UTCA 26.
 TEL: 06 1-489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

KÖZLEKEDÉS:

.....
HECKENAST JUDIT

Tkő

VEZETŐ TERVEZŐ MK: 01-5295

HECKENAST & HECKENAST BT
1146 BUDAPEST, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚT 2.

TEL: 06-1-242-7889

jhec@rubicom.hu

TELEPÜLÉSI FŐÉPÍTÉS:

.....
GYIVICSÁN ZOLTÁN

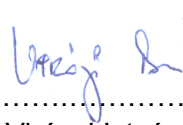
Tkő

VEZETŐ TERVEZŐ MK: 01-5295

NYILATKOZAT

Virányi István – településrendező vezető tervező, TT 14-0075 – nyilatkozom, hogy a dokumentáció megfelel a magasabb szintű terveknek és jogszabályoknak.

Kaposvár, 2018. november

.....
Virányi István

településrendező vezető tervező

TT 14-0075

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	1
ALÁÍRÓLAP	2
HATÁROZATI JAVASLAT	5
BEVEZETÉS	6
2.1. JÖVŐKÉP	6
2.1.1. A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN	6
2.1.2. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE.....	8
2.2. CÉLOK	9
2.2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	9
2.2.2. RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA	13
2.2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	17
A településfejlesztési koncepció célrendszerét az alábbi ábra szemlélteti összefoglalóan.	17
2.2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	19
2.3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ.....	19
2.3.1. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA.....	19
2.3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA.....	23
2.3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELME ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE	27
2.4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE	28
2.4.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER.....	28
2.4.2. JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE	28

HATÁROZATI JAVASLAT

**Mesztegyői Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2019. (.....) határozata**

a

**„Mesztegyő településfejlesztési koncepció”
jóváhagyására**

1. Mesztegyő Községi Önkormányzat Képviselő-testülete Mesztegyő településfejlesztési koncepcióját – a határozat melléklete szerinti tartalommal – elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az elfogadott Településfejlesztési koncepciónak az önkormányzat honlapján való közzétételéről gondoskodjon, valamint küldjön értesítést az egyeztetésben részt vetteknek a koncepció elfogadásáról.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Nagy László Péter polgármester

Nagy László Péter
polgármester

Hajdu Szabina
jegyző

BEVEZETÉS

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 9/A.§ (1) bekezdése szerint „A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembe vételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.”

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (Eljr) 10 évet meghaladó időtávban határozza meg a hosszú táv fogalmát, így jelen koncepcióban megfogalmazott jövőkép és célok által meghatározott és kijelölt fejlesztési feladatok is így értelmezendők és kezelendők.

Mesztegyő község jelenleg hatályos településfejlesztési koncepciója – a település szerkezeti tervével együtt – a 123/2006. (IV. 25.) sz. határozattal került elfogadásra. Az eltelt időszakra tekintettel indokoltá vált a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságait felülvizsgálni, a változások irányait és a hosszú távú fejlesztési célokat meghatározni, valamint az új jogszabályoknak megfelelő településrendezési eszközök készítését megalapozni.

A településfejlesztési koncepció elkészítését megelőzte az Eljr. 1. mellékletének tartalmi követelményei szerinti helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészeket tartalmazó megalapozó vizsgálat elkészítése.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 85/A. §-ának megfelelően a koncepció kidolgozása során települési örökségvédelmi hatástanulmány készült a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (V. 9.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően.

2.1. JÖVŐKÉP

2.1.1. A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN

Egy reális, hosszútávon fenntartható fejlődési pálya biztosítása érdekében Mesztegyő a jövőképét – a feltárt erősségekre építve és a potenciális lehetőségeit minél hatékonyabban kihasználva – három pillérrre alapozva határozza meg, melyek

az agrárhagyományokra építő versenyképes gazdaság, az élhetőség és a természeti- és kulturális értékeken alapuló turizmus.

Az alábbiakban a település alapértékei mentén elérni kívánt célállapot kerül meghatározásra a jövőt megalapozó három alappillér vonatkozásában.

Az agrárhagyományokra építő versenyképes gazdaság

A település hosszú távon kiegyensúlyozott, a természeti erőforrásaival okosan gazdálkodó, a több évszázados szakmai tapasztalatot hasznosító, de a technológiai újításokra nyitott, innovatív és ezáltal versenyképes, elsősorban az agráriumra és a kapcsolódó gazdasági ágakra fókuszáló gazdaságot és ezzel együtt magas foglalkoztatottsági szintet céloz meg. Ennek elérése érdekében egyaránt épít a már meglévő termelési hagyományaira, valamint vállalkozóbarát gazdasági környezet megteremtésével elősegíti a szektor további erősödését. Ennek érdekében az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközeivel segíti a vállalkozások letelepedését, a helyi termelői közösségek megerősödését és a település számára is előnyöket hordozó bővítési, fejlesztési elképzeléseket.

Élhető település

A település minden eszközével támogatja a fiatal korosztályok helyben történő boldogulását. Az oktatás-nevelés a bölcsődei- és óvodai ellátástól az általános iskolai oktatásig helyben biztosított. A fiatalok mellett a település időskorú lakossága is magas szintű gondoskodásban, odafigyelésben részesül, az idősök biztonságára és speciális szükségleteire kiemelt figyelmet fordít a település. Alapfokú oktatási-nevelési, egészségügyi, szociális szolgáltató és igazgatási funkciói teljes körűen, jó színvonalúan biztosítottak saját lakossága számára.

A jó minőségű közszolgáltatásokkal, a minőségi ellátási rendszerrel, az oktatás magas színvonalával mérsékli a település népességvesztését. A már meglévő erős helyi közösségek kohéziójának további növekedésével Mesztegyő gazdag kulturális értékeire és hagyományaira büszke, ezek ápolása által színes kulturális és közösségi élettel rendelkező településsé válik.

A települési életminőség fejlődésének alapját a színvonalas infrastruktúrája biztosítja. A térségi kapcsolatok minőségét és a település közlekedési infrastruktúráját fejleszteni érdemes a vonzáskörzet megerősítése és a térségi közlekedés javítása érdekében. A korábban elmaradt, vagy hiányos közlekedési infrastruktúra fejlesztések megvalósítása, különösen az úthálózat korszerűsítése és a közösségi közlekedés szolgáltatásainak fejlődése jelentős mértékben hozzájárulnak a térségközpont városok (járási és megyeszékhely), valamint a Balatoni települések elérhetőségének javításához, a településnek a térségben elérhető szolgáltatásokhoz való integrációjához. Mindemellett a kommunális infrastruktúrális szolgáltatások (különösen a községben még hiányzó korszerű szennyvízkezelés) teljes körűvé

válásával nagymértékben javulnak a lakosság életkörülményei, amely az elvándorlás csökkenését, a népesség korösszetételének kedvezőbbé válását eredményezheti.

A közösségi terek fejlesztésével egyre élhetőbbé válik a település. Adottságait figyelembe véve a klímaváltozás hatásaira felkészülten magas színvonalú, jól működő, megújuló energiákra támaszkodó lakó- és munkahelyi környezetet biztosít.

Turizmus

A település kiemelkedő természeti adottságaival, hatalmas kiterjedésű, összefüggő erdőségeivel és jól karbantartott tőrendszereivel nem csak a lakosai számára biztosít élhető és egészséges környezetet, valamint biztos megélhetést, hanem a térségbe érkező látogatók számára is különleges vonzerőt jelent páratlanul szépen megőrzött táji környezetével. Mesztegyő a kedvező táji, természeti környezetét és értékeit őrző, körültekintően fejlesztő település. A védelem alatt álló ökológiai funkciójú területek háborítatlansága mindemellett hosszú távon biztosított. A korlátozásokkal hasznosítható természeti értékek mind nagyobb részben a környezeti nevelés és a bemutatás szolgálatába helyeződnek.

A település turisztikai jelentősége erősödik a kisvasútra, a horgásztavakra, a kerékpáros turizmusra, a lovas-turizmusra, a természeti- és kulturális értékekre, valamint az egyedi turisztikai attrakciókra alapozott átgondolt és integrált fejlesztések által.

Mind ezek alapján **Mesztegyő jövőképe**: nyugodt életkörülményeket és belső értékeire alapozott stabil megélhetést biztosító, lakói és az ide látogatók számára magas színvonalú ellátást nyújtó, vonzó és környezettudatos módon fejlődő település a Balaton és a somogyi erdőség közelében, amely stabil helyi gazdasággal rendelkezik, és természeti, táji adottságait, kulturális és épített értékeit, továbbá a nagyvárosok zajától távoli fekvését kihasználva térségével harmonikusan együttműködve fejlődik.

2.1.2. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE

A településfejlesztési koncepció a község kulturális örökségi értékeit, gazdálkodási hagyományait felhasználva, azokat fenntartható módon alakítva alapozza meg az új értékek létrehozását. Ugyanakkor a jövőbe mutató innovatív módszereket és trendeket megértve, azokat integrálja a település eddigi fejlődési folyamataiba annak érdekében, hogy Mesztegyő térségi helyzetét a lehetőségeihez mérten javítva, harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődést tudjon biztosítani.

A településfejlesztés kiválasztott két fő elve a belső erőforrásokra építő fenntarthatóság, valamint a közösségi és térségi együttműködés.

További alapelveként leszögezhető fogalmak a felelős döntéshozás; a kollektív felelősség; az átláthatóság biztosítása a tervezés, döntéshozás, finanszírozás, megvalósítás és ellenőrzés során; kiszámíthatóság a szabályozásban és a finanszírozásban; többszörös hasznú, egymással szinergiában működő intézkedések; számonkérhetőség; világos célok és mérhető teljesítmények.

- A településfejlesztés vezérelve a minőségi és a környezettel harmonikus fejlődés biztosítása, az általános települési komfortérzet további javítása, a népessége számára hosszú távon is megélhetést biztosítani tudó, élhető településsé válás elősegítése.

- A település fejlesztése során törekedni kell az adottságok és lehetőségek optimális kihasználására oly módon, hogy az ne járjon a környezetminőség romlásával és a településkép degradációjával, ugyanakkor gazdaságilag biztosítsa Mesztegyő fenntartható fejlesztésének lehetőségét.

-A fejlesztés elsősorban a Mesztegyőn élők és a helyi gazdaságban tevékenykedők érdekeit kell, hogy szolgálja, figyelemmel az ide látogató turisták igényeire is.

- A település fejlesztése során fokozottan kell támaszkodni a 2014-20 közötti uniós tervezési ciklus, valamint az állami támogatási programok kapcsolódási pontjaira és pályázati lehetőségeire. A külső források bevonása mellett, az Önkormányzat településfejlesztési és -rendezési szerződések megkötésével biztosítsa (az Önkormányzat számára többlet ellátási kötelezettséggel járó) új funkciókat létrehozó, vagy a meglévő kapacitásokat bővítő jövőbeni fejlesztők, beruházók arányos hozzájárulását a településfejlesztéshez annak érdekében, hogy a kitűzött célok a helyi lakosság terheinek növekedése nélkül valósulhassanak meg.

2.2. CÉLOK

A település jövőképe elérése érdekében meg kell határozni azokat a fejlesztési irányokat, feladatokat, amelyek megvalósítása egyaránt feladata a település önkormányzatának, a civil és egyházi szervezeteknek és a lakosságnak is.

E fejezet a település átfogó fejlesztését szolgáló célok, részcélok meghatározását, az azokhoz kapcsolódó szakterületi fejlesztési-rendezési javaslatokat, valamint a részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározását tartalmazza.

A település jövőképe keretében meghatározott célállapot elérését biztosító három átfogó cél és az azok megvalósulását operatív szinten szolgáló részcélok az alábbiak szerint határozhatók meg. Az átfogó célok és részcélok alább bemutatott rendszere nem fontossági sorrend, hiszen egymással összehangolt megvalósításuk elengedhetetlen feltétel a település jövőképeinek hatékony eléréséhez, valamint a település fenntartható és harmonikus fejlődéséhez.

2.2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Mesztegyő, igazodva a magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokban foglaltakhoz, azonosul az Országos Területfejlesztési Konceptióban (OFTK) és a megyei területfejlesztési koncepcióban szereplő célokkal, úgymint:

Az OFTK-ban rögzített fejlesztési irányok közül a település esetében kiemelt elvárások:

- Az 1. fejlesztési irány esetében: Jó minőségű, magas hozzáadott értékű, versenyképes agrártermékek előállítása, többcélú erdő-, hal- és vadgazdálkodás. Vállalkozásélénkítés, munkahelyteremtés a vidéki népesség megtartása érdekében.
- A 3. fejlesztési irány esetében: Társadalmi befogadás segítése, a szegénység elleni harc, a leszakadt népréteg munkára ösztönzése.
- A 3. fejlesztési irány esetében: A fő- és mellékút hálózat minőségének javítása, a vasútvonalak korszerűsítése, a közösségi közlekedés fejlesztése, a kerékpárút hálózat kiépítése.

A megyei területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott három átfogó cél mellett öt tematikus specifikus cél, továbbá öt területi cél került meghatározásra. Mésztegyő településfejlesztési koncepciójának kialakítása szempontjából az öt tematikus specifikus cél mellett a vidéki térségekben lakók életminőségének javítása, területi különbségek mérséklése területi cél figyelembe vétele kap kiemelt szerepet.

A megyei területfejlesztési koncepció öt tematikus specifikus célja:

- A piaci igényekre választ adó vállalkozói szektor megerősítése, a K+F+I folyamatok ösztönzése,
- Piacképes tudást biztosító képzési struktúra és a lakosság készségeinek fejlesztése,
- A helyi termelést, közösségek önellátását segítő fejlesztések támogatása,
- Közösségfejlesztés és a hátrányos helyzetű népesség-csoportok társadalmi integrációjának elősegítése,
- Az infrastrukturális elemek fejlesztése, kiépítése, a szolgáltatási intézményrendszer megerősítése.

A területi célok közül a települést érintő, a vidéki térségekben lakók életminőségének javítása, területi különbségek mérséklése területi cél esetében kiemelt feladatként került megfogalmazásra a komplex – munkavégzéssel, önfoglalkoztatással, önellátást elősegítő gazdálkodással és szakképzéssel egybe kötött – programok megvalósítása, a fakitermelésre alapozott, nagyobb hozzáadott értéket igénylő ffeldolgozó ipar terjedésének elősegítése, a zöldség- és gyümölcsstermesztés újraélesztése a hagyományokkal rendelkező térségekben, valamint a helyben megtermelt, feldolgozott termékek piacra jutásának elősegítése. Komoly kihasználatlan potenciál rejlik a vadász- és, természet-turizmusban egyaránt, ezért célként került megfogalmazásra a komplex turisztikai szolgáltatáscsomagok kialakítása. További célként került megfogalmazásra a turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése eltérő fókusszal, ennek keretében a turisztikai célú kisvasút, kerékpáros és lovas túraútvonal hálózat fejlesztése.

Ezek közül némelyik a településfejlesztés átfogó irányjaiban is megjelenik, míg más részük a specifikus célokban fogalmazódik meg.

Mesztegyő **átfogó fejlesztési céljait** az alábbiakban jelöli meg:

A település egészével együtt, harmonikusan fejlődő gazdaság megteremtése

A község gazdasági fejlődésének alapját az agrár- és erdőgazdálkodás hagyományaiból és jó közlekedéscélrajzi elhelyezkedéséből – a 68. sz. főút, valamint az M7 autópálya közelsége – származó előnyök kiaknázása jelentheti. Célként fogalmazható meg mind a munkaerő mobilitás feltételrendszerének javítása, mind a nagytérség gazdasági vérkeringésébe való bekapcsolódás lehetőségének javítása érdekében a közlekedési infrastruktúra hálózat kiegészítő és ráhordó elemeinek korszerűsítése, a települést érintő vasútvonal újrainvitása, valamint a közösségi közlekedési rendszerek által nyújtott szolgáltatásoknak a valós igényekhez igazított fejlesztése. Az országos és nemzetközi közlekedési hálózatokba való bekapcsolódást biztosító M7-es autópálya relatív közelsége nyújtotta potenciált kihasználva a helyben történő munkahelyteremtést és a helyi agrártermelésre épülő agrár- és erdészeti termék feldolgozást és a kapcsolódó logisztikai rendszerek kiépülését is szolgálva célként fogalmazható meg a táji- és természeti értékeket nem zavaró módon vállalkozások letelepedésére alkalmas gazdasági területek kialakítása, illetve megújítása. A hosszútávú stabil fejlődési pálya eléréséhez szükséges a gazdaság diverzifikációja, melynek keretében az agrár- és faipari gazdasági termelő és raktározó tevékenységek fejlesztése mellett célként határozható meg a turizmus fejlődésével fellépő igényekhez is igazodó helyi termék előállító és a ráépülő kereskedelmi ágazat színvonalának javítása, volumenének a környezeti fenntarthatóság szem előtt tartásával történő növelése.

Élhető település kialakítása

Mesztegyő hosszú távú jövőjét a települési szolgáltatások színvonala mellett annak társadalmi, az ott élő lakosság egészséges korösszetétele, a helyi aktív közösség megléte alapjaiban meghatározza. Ennek érdekében cél a népességszám csökkenésének visszafordítása, a település elöregedésének megállítása, a fiatalok helyben tartásának, ill. letelepedésének elősegítése, továbbá az idősekről való gondoskodás feltételeinek megteremtése. A lakosság helyben tartását a munkahelyek teremtése mellett nagyban meghatározzák a település biztosított életkörülmények. Ennek keretében célként fogalmazható meg a minőségi lakókörnyezet kialakítása, a települési infrastruktúra fejlesztése, a kényelmesebb életkörülmények biztosítását szolgáló szociális-, alapfokú oktatási-, alapfokú egészségügyi- és kommunális ellátás, valamint a szabadidő eltöltését segítő infrastruktúra elemeinek és a kapcsolódó szolgáltatások színvonalának javítása. A vonzó- és egészséges lakókörnyezet fenntartásához szükséges a zöldfelületek és zöldterületek, nyitott közösségi terek fejlesztése, a rendezett településkép kialakítása

érdekében az üres ingatlanok hasznosításának elősegítése, valamint a település közbiztonságának további javítása.

Az Európai Unió nemzeti vállalással összhangban cél a megújuló energiaforrások részarányának növelése. Mésztengnyő célja az energiahatékonyság fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának további növelése az intézményekben, valamint a lakosság és az idelátogatók számára a környezettudatos szemlélet elterjesztése. Az öfenntartóvá válás felé vezető úton fontos cél a természetközeli életformához kapcsolódó-, valamint az ún. okos megoldások használatának elterjesztése a település- és intézmény-üzemeltetésben, valamint az ezzel kapcsolatos ismeretek, jó gyakorlatok átadása a lakosság és a település vállalkozói számára.

Turisztikai potenciál ökotudatos növelése, a természeti – és kulturális értékek védelmének figyelembevételével

Mésztengnyőn a meglévő turisztikai attrakciók szélesebb körű hasznosításának és a további attrakció fejlesztéseknek elsősorban infrastrukturális akadályai vannak. Részben a már meglévő attrakciók továbbfejlesztésének támogatására kell helyezni a hangsúlyt, továbbá lehetőséget kell teremteni a további adottságok kiaknázására. Ennek érdekében szükséges:

- a kisvasút és a kapcsolódó, ráfűzhető attrakciók, szolgáltatások, programok fejlesztése, mely magába foglalja a technikai színvonal növelését, valamint a kiszolgáló épületek korszerűsítését és a szolgáltatások színvonalának igényalapú fejlesztését is.
- a Balaton közelségéből, valamint a település vonzó természeti- és kulturális értékeiből fakadó gazdasági lehetőségek – elsősorban a kerékpáros és lovas turizmus terén – magasabb szinten kiaknázásra kerüljenek, javuljon a kerékpáros és lovas turizmus infrastruktúrájának és kapcsolódó szolgáltatásainak színvonala, gazdagodjon az igénybe vehető programkínálat, kiépüljön mindezek hatékony marketing rendszere.
- a horgász-turizmus fogadási feltételeinek kialakítása (horgásztanyák, közlekedési és közmű infrastruktúra)
- a turizmust szolgáló épületek létesítési feltételeinek megteremtése, a szabályozási környezetnek a jelenleginél rugalmasabb illeszkedése a fejlesztési igényekhez.

Az épített és a kulturális örökség értékeinek védelmére, illetve a természetvédelemre, a települési környezet védelmére a település kiemelt figyelmet kíván fordítani. A környezetvédelem keretein belül cél a település külterületének, vízpartjainak, erdőszéleinek jókarba helyezése és a rendezett állapot hosszú távú fenntartása a folyamatos tisztántartás, gondozás biztosításával. A turisztikai szempontból is vonzó tájkép kialakítása érdekében fontos cél a tájsebek felszámolása. A turisztikai kínálat szélesítése érdekében elengedhetetlen az egyedi

turisztikai attrakciók és a programturizmus fejlesztése (kiemelten a rétes fesztivál, a kisvasút, a horgász turizmus, a kerékpáros és lovas turizmus).

2.2.2. RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA

A fenti átfogó célok operatív szintű megvalósítását az alábbi, már konkrét beavatkozások által megvalósítható részcélok (specifikus célok) szolgálják:

- 1. rész cél: A helyben történő foglalkoztatás elősegítése érdekében a vállalkozások számára telephely kialakítást- és fejlesztést segítő alapinfrastruktúra kialakítása*

A településfejlesztés kiemelt célja az agrár- és erdészeti vállalkozások támogatása, fejlesztésükhöz terület biztosítása úgy, hogy az infrastrukturális feltételek megteremtésével és a kapcsolódó szolgáltatások széles körének kiépülésével olyan befektetési potenciál jöjjön létre a községben, amely a betelepülő vállalkozások révén biztosíthatja a lakosság nagy részének helyben történő foglalkoztatását, és a fiatalok megtartását és javítja a település tökevonzó képességét. Ennek érdekében fontos cél a gazdasági tevékenységre alkalmas használaton kívüli épületek (pl. volt malomépület, volt pékség) infrastrukturális fejlesztése, új telephelyek létesítésének elősegítése, a jogszabályi keretek nyújtotta lehetőségek közt történő megkönnyítése, valamint a szükséges befektetésösztönző tevékenységek megvalósítása.

- 2. rész cél: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a kerékpáros-, valamint a közösségi közlekedési szolgáltatások színvonalának javítása*

Részben a gazdaságfejlesztési intézkedések révén növekvő arányú helyben foglalkoztatás, részben a turisztikai kínálat bővülésével várhatóan növekvő látogatószám, mind pedig a lakosság növekvő igénye a települési életminőség javulása iránt szükségessé teszi a meglévő utak burkolatkorszerűsítését és a járdaépítést. Mivel a helyben történő foglalkoztatás prognosztizálható növekedése mellett a jövőben is várhatóan jelentős szerepe lesz a munkába járási célú ingázásnak (különösen a járásszékhely Marcali és azon túl a Balaton irányában), így célként fogalmazható meg a közlekedési kapcsolatok körének tovább bővítése, ennek keretében Gadány és Nagybajom felé összekötő út építése, valamint a hosszúvizi út 68-as útra való közvetlen kikötése. Igazodva a munkába járási igényekhez, valamint az oktatási és egyéb szolgáltató intézményekbe történő bejárás biztosításához, továbbá Mesztergyő, mint turisztikai desztináció jelentőségének növekedésével együtt az ide látogató turisták növekvő számához, cél a közösségi közlekedési szolgáltatásoknak a lakosság és a turizmus igényeihez való igazítása, a menetredek optimalizálása érdekében folyamatos párbeszéd fenntartása a

szolgáltatást nyújtó közlekedési vállalattal. Célként fogalmazható meg a rendes nyomközű vasút újraindítása, valamint a 68. sz. főút elkerülő szakaszának kiépítése is.

A balatoni kerékpáros turizmus bővülő igényeihez, részben a lakosság körében a környezettudatos közlekedési módok várható térnyeréséhez igazodva kiemelt cél a kerékpárút hálózat fejlesztése, a már folyamatban levő, a Balatoni bringa körútra rákapcsolódást biztosító kerékpárút építési beruházással összehangolva, bringapont kialakításával. A balatoni kerékpáros nyomvonal mellett a Dráva felé tartó kerékpáros hálózatra való csatlakozás lehetősége is célként fogalmazható meg.

3. *rész cél: A humán közszolgáltatások elérhetőségének és az ellátás színvonalának minőségi fejlesztése*

A fiatal szülők, gyermekvállalást tervező családok helyben tartásában kiemelt szerepe van annak, hogy a településen biztosítottak legyenek a megfelelő színvonalú bölcsődei- és óvodai nevelés, valamint az általános iskolai oktatás infrastrukturális és szakmai feltételei.

A lakosság és a településen dolgozók életkörülményeinek javításához jelentősen hozzájárul, ha az alapfokú egészségügyi ellátás térben és időben elérhető módon biztosított. Mesztegyőn a háziorvosi alapellátás biztosított, a rendelési idő elérhetősége is megfelel a lakosság igényeinek, ugyanakkor a gyermekorvosi ellátás szolgáltatás rendelési idejének optimalizálása, a rendelési idő gyakoriságának növelése hosszabb távon célként fogalmazható meg.

Az országos tendenciához hasonlóan, Mesztegyő községben is egyre magasabb az időskorú lakosság aránya, akiknek a magasabb életminőség biztosítása és a biztonságérzetük növelése érdekében fejleszteni szükséges az idősgondozáshoz kapcsolódó speciális szolgáltatások körét és az ellátás színvonalát. Az önkormányzat törvényi előírás alapján köteles biztosítani a területén a szociális alapszolgáltatások körében a közétkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, valamint az idősek nappali ellátását. Az idősek számára nappali ellátást biztosító intézmény jelenleg nem működik, ennek kialakítása, a szükséges infrastrukturális háttér megteremtése célként fogalmazható meg.

4. *rész cél: A közműellátottság szintjének javítása*

Mesztegyőn a lakosság által igénybe vehető, a megfelelő életkörülmények biztosításához ma már nélkülözhetetlen korszerű közmű-infrastruktúra és kommunális közszolgáltatások tekintetében csak a villamos energia, a kommunális szilárd hulladék gyűjtés és elszállítás, valamint a vezetékes ivóvíz szolgáltatás áll rendelkezésre, közel teljes körű kiépítettséggel. A földgázhálózat ugyan kiépített a községben, de a lakóingatlanok alig több mint

40%-a csatlakozik a rendszerhez. Fontos cél ezért – a lakosság anyagi lehetőségeit is figyelembe véve – a gázhálózatra való rácsatlakozás ösztönzése, elősegítése, mindezt egészséges egyensúlyban kombinálva a megújuló energiaforrások használatának elterjesztésével.

A községben a legnagyobb hiányosság a vezetékes közműellátottság terén a korszerű szennyvízelvezetés és -kezelés megoldatlansága. Kiemelt fejlesztési cél ezért a korszerű szennyvízkezelés infrastruktúrájának kiépítése és a közműszolgáltatás megteremtése.

5. rész cél: Vonzó településkép kialakítása, a településszerkezet javítása, közösségi terek fejlesztése

A lakosság életminőségét nagymértékben meghatározza a táj és a szűkebb élettér, a településkép minősége. A vonzó utcakép, a zöldfelületek megfelelő aránya, a harmonikus településszerkezet mind jelentősen javítja a községben élők közérzetét, hozzájárul a település lakosságának megtartásához.

A fentiek érdekében cél a meglévő zöldfelületek, a rekreációt biztosító zöldterületek fejlesztése, valamint azok területének növelése, a közbiztonság javítása, a tájsebek felszámolása, gazdasági célú területek megújítása, valamint az üresen álló ingatlanok hasznosításának megoldása. A településkép és a településszerkezet fejlesztését szolgálja továbbá a korábbi lakóterület kijelölések felülvizsgálata. A nyugodt életkörülmények biztosítását szolgáló közbiztonság javítása keretében, fontos célkitűzés a közterületek közbiztonsági fejlesztéseinek megvalósítása.

A településen aktív a közösségi élet, magas a civil szervezetek száma, a kulturális értékek és a hagyományok tiszteletben tartása növeli a lakosság identitását, közösség-szervező ereje van. További cél a községben található közösségi- és rendezvény terek számának növelése, infrastrukturális fejlesztése.

6. rész cél: Megújuló energiaforrások felhasználásának növelése, okos megoldások elterjedésének elősegítése

A korszerű és költséghatékony településüzemeltetés és önkormányzati gazdálkodás megköveteli ma már az önfenntartásra és energiafüggetlenségre való törekvést. Ennek eszközrendszerében kiemelt helyet foglal el az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése, valamint a megújuló energiaforrások egyre nagyobb arányú hasznosítása. Célként fogalmazható meg mind intézményi/épület szinten, mind települési szinten a közösségi szintű, megújuló energiatermelő kapacitások növelése, mind a villamos energiatermelés, mind a meleg víz- és fűtési célú hőenergia biztosítása terén. A megújuló alapú energiatermelés terén kiemelt cél a település villamosenergia igényének részbeni fedezésére a napenergia hasznosítása.

7. rész cél: Turisztikai potenciál erősítése, turisztikai szolgáltatások és a kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

Mesztegyő jó turisztikai adottságokkal rendelkezik, valamint kiemelkedő táji környezetben helyezkedik el. A település nagy hangsúlyt kíván helyezni ezeknek az adottságoknak a kihasználására. A fejlesztési elképzelések között infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési célok egyaránt szerepelnek. Kiemelt szerepet kap a kisvasút technikai színvonalának emelése, a kisvasúthoz tartozó kiszolgáló épületek fejlesztése, a vasúti pálya hosszának növelése. A táji környezet adta adottságokra települési és térségi szinten is kiemelt figyelmet kell fordítani. A település adta attrakciókat (ökoturisztikai potenciál, horgásztavak, turistautak és tanösvények, kerékpárutak, lovaglási lehetőség) egységes programcsomag keretében vonzóvá kell tenni.

Mesztegyő idegenforgalmi infrastruktúrája jelenleg alulreprezentált a prognosztizálható igényekhez. Ennek megerősítése növelheti a település turisztikai jelentőségét. Elsősorban a szálláshely valamint a vendéglátóhelyek kialakítása hozhat változást. A kiskereskedelmi üzletek és a vendéglátóhelyek száma még megfelel a jelenlegi szállásférőhely kínálatnak, de a település már érezhető növekvő idegenforgalma miatt (főként egynapos látogatók – kisvasút, gyalogtúra, rétes fesztivál) ez a kereskedelmi infrastruktúra kínálat szűkössé válik, így e területen is kapacitás bővítés és a szolgáltatások színvonalának javítása válik szükségessé. Ezek mellett indokolt lenne a turisztikai attrakciók elérhetőségének fejlesztése, az attrakciókhoz kötődő információátadás technikai fejlesztése, valamint a kapcsolódó marketing tevékenységek hatékonyabbá tétele.

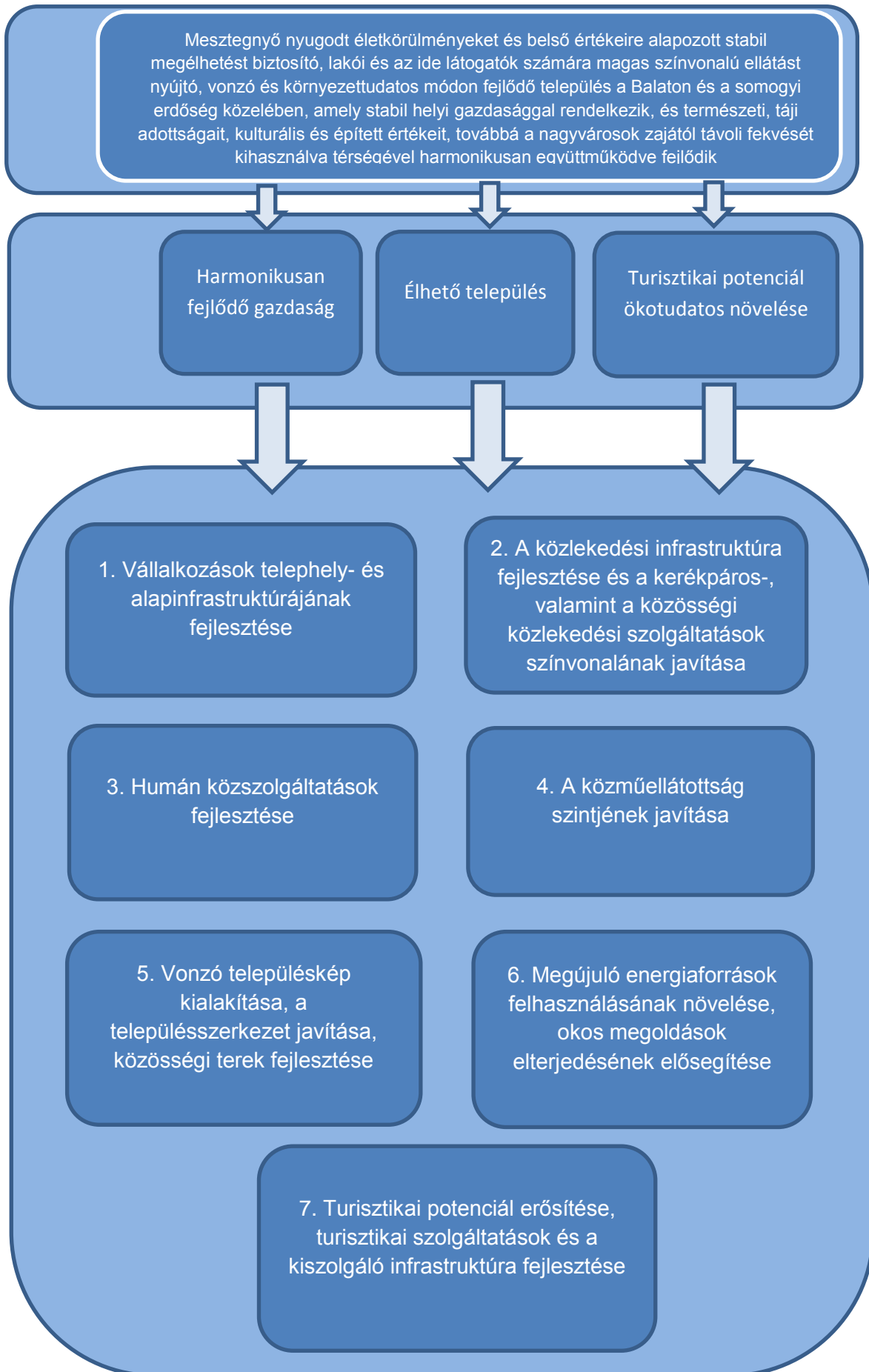
Egy „Turisztikai információs pont” – önkormányzati tulajdonú épületben történő – kialakításával az ide látogatók információt kaphatnak Mesztegyő szálláshelyeiről, rendezvényeiről, étkezési lehetőségeiről. Lehetőség nyílna a helyi termelők által készített termékek megvásárlására. Az irodában található kiadványok segítséget nyújthatnak a túrák, kirándulások megszervezésében.

2.2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A településfejlesztési elvek és a célok kapcsolatrendszerét az alábbi táblázat foglalja össze, ahol a sorszámok az egyes részcélok sorszámát jelölik. Minél több rész cél jelenik meg egy cellában levő felsorolásban, annál erősebb a kapcsolat az adott településfejlesztési elvekkel, az adott településfejlesztési elvek annál nagyobb súllyal kell, hogy megjelenjenek a koncepció célrendszerének megvalósulásában.

Településfejlesztési elvek	Átfogó célok		
	Harmonikusan fejlődő gazdaság	Élhető település	Turisztikai potenciál ökotudatos növelése
belső erőforrásokra építő fenntarthatóság	1,2,6	2,6	7
közösségi és térségi együttműködés		3,5	7
minőségi és a környezettel harmonikus fejlődés biztosítása		3,4,6	6
helyi adottságok és lehetőségek optimális, környezetbarát kihasználása	1	5	7
a lakosság, a helyi gazdaság és a turizmus érdekeit szolgáló fejlesztések	2	4,5	4,7
forráskoordinációra való törekvés	Horizontálisan minden átfogó- és rész cél esetében megjelenik		

A településfejlesztési koncepció célrendszerét az alábbi ábra szemlélteti összefoglalóan.

2.2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Mesztegyő adottságai, kialakult településszerkezete, helyi társadalma, közmű és intézményi ellátottsági viszonyai, de legfőképp mérete alapján alapvetően homogén településnek nevezhető. Sem szerkezetileg, sem társadalmi viszonyai alapján nem rajzolódnak ki markánsan elkülönülő településrészek. Kijelenthető, hogy az 1369 fő lakónépességű településen az átfogó célok elsődlegesen Mesztegyő egészére vonatkozó célok, és ezek rész céljai is csak egyes esetekben köthetők konkrét településrészekhez.

A település egészével együtt, harmonikusan fejlődő gazdaság megteremtése és a kapcsolódó rész célok területi hatóköre értelemszerűen a meglévő gazdasági területek megújításával és részben bővítésével kialakuló gazdasági területek területei.

Élhető település kialakítása átfogó cél nem differenciálható területi alapon, Mesztegyő – belterületének – egészére került megfogalmazásra. A konkrét szolgáltatások a település már meglévő intézményeihez kapcsolódóan fejleszthetők. A megújuló energiaforrások felhasználásának növelése elsősorban az intézményeket, a közvilágítást érinti, tehát a településközpontot fokozottan, de a teljes településre kiterjed.

Turisztikai potenciál növelése, a természeti – és kulturális értékek védelmének figyelembevételével átfogó cél szintén nem differenciálható területi alapon, Mesztegyő egészére került megfogalmazásra, magába foglalva a településszerkezet fejlesztésével, a belső és külső hálózati kapcsolatok fejlesztésével összefüggő feladatokat. A természeti és épített örökség megőrzése és fenntartása a teljes településre vonatkozik.

2.3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

2.3.1. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

A fejezet azokat a társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat, illetve keretfeltételeket határozza meg, amelyekre a településfejlesztési koncepció hosszú távú céljai elérése érdekében tekintettel kell lenni, és a településrendezési eszközök ezekre hatással lehetnek.

Társadalmi adatok

Mesztegyő területe 44,71 km², lakónépessége 1396 fő (2015). A lakónépesség bő 10 éves távlatban történő változását tekintve, a település népessége fokozatosan

csökkenő tendenciát mutat, különösen 2009. évet követően mutatható ki dinamikus fogyás.

Az országos demográfiai trendekkel megegyezően a lakónépesség csökkenése jellemző a községben. Bár az elöregedési folyamat a járás számos településéhez képest kedvezőbb tendenciát mutat, az állandó népességből a 18-59 évesek, azaz az aktív korúak számában itt is folyamatos csökkenés tapasztalható. A népességszám fogyás folyamatot igazolja az óvodába beírt gyermekek számának kisebb időközi felfutást ugyan mutató, de tíz éves tendenciájában kimutatható csökkenése is, míg 2005-ben ez a szám 90 fő volt, 2015. évben már csak 62 fő.

A népmozgalmi adatokat vizsgálva megállapítható, hogy mind az odavándorlások, mind az elvándorlások száma rapszodikus mozgást és jelentős szórást mutat az elmúlt tíz évben, így a vándorlási egyenleg is hol jelentősebb negatív, hol pozitív értéket mutatott a vizsgált időszakban. Ugyanakkor 2006 és 2011 között megfigyelhető egy hosszabb, tartósan negatív periódus.

A település nemzetiségi összetételére vonatkozóan elmondható, hogy a lakosság döntő többsége (84,6 %) magyar nemzetiségűnek vallja magát. Emellett a cigány (14,6 %) nemzetiség jelenik meg meghatározó arányban a településen.

A lakosság körében alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya, a 7 évesnél idősebb lakosságra vetítve alig éri el az 5%-ot. Ugyanakkor relatíve magas a legfeljebb általános iskola 8 osztályát végzettek aránya, amely meghaladja a 7 évesnél idősebb lakosság 1/3-át.

A lakhatási körülményekből adódó területi különbségek kimutathatóak, de ebből adódó konfliktusok nem jellemzőek a településen. A településen található szegregátum és szegregációval veszélyeztetett terület, ez a Béke utca nyugati oldala.

Gazdasági adatok

Mesztegyő hagyományosan agrárjellegű település, de a növénytermesztés mellett jelentős súllyal bír az erdőgazdálkodás, faipari alapanyag előállítás, valamint a tógazdálkodás és halászat. Emellett a turisztikai attrakciók fejlesztésével együtt egyre nagyobb szerephez jut a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, valamint a kereskedelem. Nagyüzem, illetve nagyobb ipari létesítmény nincs a településen, azonban több gazdasági hasznosításra alkalmas terület található a közigazgatási területen.

Mesztegyő térségi gazdasági súlyát negatívan befolyásolja a járásközpont Marcali város közelsége, ugyanakkor kedvező adottság a vállalkozások letelepedése és

fejlődése szempontjából a Balaton térségét a Déli határral összekötő, a településen – ma még a belterületen – áthaladó 68-as főút.

A település lakosságának közel 60 %-a más településre jár dolgozni, naponta ingázik és leginkább a szolgáltató szektorban dolgozik. Magas a gazdaságilag inaktív népesség aránya a lakónépességben belül, ami a település tőkevonzó képessége szempontjából kedvezőtlen.

A regisztrált vállalkozások több mint 90 %-a (195 db) egyéni vállalkozó, mindössze 14 db társas vállalkozó.

Az agrárszektor kiemelt szerepét jól alátámasztja, hogy a regisztrált vállalkozások 64,2 %-a (131 db) mezőgazdasági vállalkozás. A második legmeghatározóbb terület a terciér szektor (a turisztikai és a kereskedelmi szolgáltatók) 31,9 % (65 db).

Foglalkoztatotti létszámot tekintve, a vállalkozások közel 66 %-a az 1-9 fős vállalkozások közé tartozik. A statisztikai adatok alapján mindössze 1 db 49 fős vállalkozás található a településen. A településről hiányoznak a középvállalatok és a nagyfoglalkoztatók.

Környezeti adatok

Mesztegyő a Marcali-hát keleti oldalának lankás dombjaira települt. A község tengerszint feletti fekvése 130-140 m közötti. **Mesztegyő tájszerkezetét a domborzati és egyéb természeti adottságokhoz alkalmazkodó művelés jellemzi.** A lakóterület teljes egésze falusias lakóterület. Művelési ágak szerint legnagyobb arányban az erdőterületek vannak, melyek a település külterületének több mint felét teszik ki. A fennmaradó területek nagyrészt szántók. A település zártkerti területein azonban találunk még kisebb kiterjedésben kertes, szőlő illetve gyümölcsös területeket is. A település vonatkozásában az erdők mellett rendkívül meghatározó a kiterjedt halastórendszer, amely szintén említésre méltó területet foglal el a külterületen. A halastavakat kiterjedt gyepes és nádas területek kísérik vagy erdők veszik körül.

Vízrajz szempontjából a település és környéke a **Balaton vízgyűjtő területéhez** tartozik, azon belül is a Balaton közvetlen alegységhez. A közigazgatási területről a vízfolyások a Balaton irányába folynak. A település legfontosabb vízfolyásai a **Boronkai-patak, a Sári-víz, az Aranyos-patak és a Pap-réti vízfolyás.** A Boronkai-patak és a Sári-víz a települést D-É-i irányban elhagyva a Nyugati övcsatornába, majd onnan Balatonkeresztúrnál a Balatonba ömlik.

Mesztegyő **állóvizekben gazdag.** A belterületet nyugati oldalról, félkör alakban a Sári-csatorna felduzzasztásával kialakított mesterséges tórendszer öleli körbe. A belterületről délnyugatra helyezkedik el a Hamuházi halastó. A településtől keletre a tájvédelmi körzet területén találhatóak a Boronkai-patak és mellékágai vízhozamának felhasználásával, gátak építésével létrehozott halastavak: Búsvári-halastó, Mélyégeri-halastó, Soponyai-halastó.

Mesztegyő területén a jellemzően szántó művelésű területek kivételével a teljes közigazgatási terület a **tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területeket övezetébe** tartozik.

Mesztegyő közigazgatási területének keleti felén található az 1991-ben alapított **Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet**, melynek egy része fokozottan védett terület. Ötvennél is több ritka és védett növényfaj telepedett meg a környéken. A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet részét képezi a Dávodi erdőrezervátum, összesen 242,7 ha kiterjedésű terület, mely Mesztegyő területét is érinti. Az erdőrezervátum 52,3 ha kiterjedésű területét magterületként tartják nyilván, mely a természet védelméről szóló törvény alapján fokozottan védett természeti terület.

A Duna-Dráva Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján Mesztegyő területén a 047/1 hrsz **ex lege védett láp**, 2013 óta védett.

Mesztegyő közigazgatási területét a következő európai közösségi jelentőségű, **Natura 2000** természetvédelmi rendeltetésű terület érinti:

- **Boronka-melléke (HUDD20044) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület**
- **Belső-Somogy (HUDD10008) különleges madárvédelmi terület**

A Duna-Dráva Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján Mesztegyő közigazgatási területén az alábbi területek tartoznak az országos ökológiai hálózat területei közé:

- **magterület:** a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet területe
- **ökológiai folyosó:** a belterület nyugati oldalán húzódó halastó-rendszert és az azt tápláló vízfolyást gazdag fajállományú erdős és gyepes területek kísérik, melyek az ökológiai folyosó terület övezetbe tartoznak,
- **pufferterület:** nem található a település közigazgatási területén.

Az OTrT Mesztegyő teljes területét az **országos vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó** területnek jelöli.

Mesztegyő nem rendelkezik kiépített szennyvízcsatorna-hálózattal. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizéről a 16/2013. (VII.11.) önkormányzati rendelet határoz. A község közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését és szállítását az Önkormányzat végzi. Az Önkormányzat és a **Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.** (DRV Zrt) közötti szerződés értelmében a begyűjtött háztartási szennyvíz ártalommentes elhelyezését a DRV Zrt. végzi. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet ártalmatlanítás céljából kizárólag a Vései szennyvíztisztító telepen kialakított fogadó aknában lehet elhelyezni.

Mesztegyő a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából **érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen levő település.** A település **nitrátérzékeny** területen is fekszik, ezért be kell tartani a 27/2006. (II. 7.) Kormányrendeletben és a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésével szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól szóló, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben rögzített „helyes mezőgazdasági gyakorlat” kötelező előírásait.

Mesztegyő levegőminősége jó. A településen és környezetében jelentős levegőszennyezéssel járó tevékenység nem található. Az OKIR nyilvántartása alapján a településen 6 bejelentett pontforrás található 2018-ban. A levegő minőségét jelentősen befolyásolja a településen átmenő közúti forgalom. A belterületen halad keresztül a 68 sz. főút. A gépkocsi forgalomból származó szennyezés mértéke nem haladja meg az egészségügyi határértéket. A főút települést elkerülő szakasza az

orazágos és a megyei tervekben szerepel. A kiépítést követően a községben jelentősen csökken majd a légszennyezettség mértéke.

Mesztegyőn **a kommunális szilárd hulladék szervezett gyűjtése és elszállítása megoldott.** A településen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáról a Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft. (továbbiakban Közszolgáltató) gondoskodik. A Közszolgáltató 2013-ban létesült, melynek tulajdonosai a környék önkormányzatai. A vegyes hulladékot a településről hetente egyszer gyűjtik. A településen nem található hulladékudvar. Mesztegyő által használható hulladékudvar a Közszolgáltató által Marcali településen üzemeltetett hulladékudvar.

2.3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMELK ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA

Területfelhasználási változtatások (a hatályos településszerkezeti tervre is figyelemmel)

A korábban tervezett lakóterület fejlesztések a Jókai utca folytatásaként a külterületen, a Dózsa György utca folytatásaként a külterületen, a Hunyadi János utca végén a keleti oldalon a külterületen, valamint a Dózsa György és Hunyadi János utca összekötése mentén a külterületen kerüljenek elhagyásra, helyettük, az alulhasznosított belterületi tömbbelsőkből legyenek kijelölve új lakóterületek.

A Jókai utca folytatásaként tervezett lakóterület-fejlesztés keretében kijelölt zöldterület kerüljön elhagyásra, helyette a meglévő településszerkezetbe illetve belterületen kerüljenek kialakításra zöldterületek.

A közösségi létesítmények, intézmények és lakások elhelyezésére egyaránt lehetőséget biztosító településközpont terület-fejlesztés számára a település központi részén a Vörösmarty u. két oldalán, a Szabadság tér és a Kossuth L. u. mentén kell helyet biztosítani.

A gazdasági terület-fejlesztés elsősorban a barnamezős területek megújításával és a meglévő, használaton kívüli, gazdasági tevékenységre alkalmas épületek felújításával, valamint a terület infrastruktúrájának jelentős fejlesztésével történjen. Új általános gazdasági terület kerüljön kijelölésre az Öreghegy és a 68. sz. főút északi oldalán meglévő mezőgazdasági major között, a jelenlegi szántó művelési ágú területen.

A különleges területbe tartozó jelentős zöldfelületi intézmények a sportpálya és a temető, jelenlegi helyükön megtartandók, indokolt esetben bővíthetők. Idegenforgalmi rendeltetésű különleges területként kell figyelembe venni a kisvasút

végállomását is magába foglaló telektömböt. Ugyancsak különleges területként kell figyelembe venni a meglévő és megtartandó mezőgazdasági major területét is.

A közlekedési terület-fejlesztés során a 68. sz. főút belterületet elkerülő nyomvonalának területigénye, a gadányi és nagybajomi összekötőút területigénye, valamint a hosszúvízi bekötőút új nyomvonalon történő kikötésének területigénye biztosítandó.

A közigazgatási terület keleti felén meglévő természetvédelmi érintettségű erdőterületek turisztikai célú fejlesztésének keretében a meglévő kisvasút, turistautak és tanösvények nyomvonalának figyelembe vételével vizsgálandó új kerékpár- és lovastúra útvonalak és a hozzájuk tartozó kiszolgáló létesítmények kialakításának lehetősége.

Különleges, beépítésre nem szánt területként kell figyelembe venni a horgászturizmus területeit a Hamuházi tó és Pap-réti vízfolyáson meglévő horgásztó mellett. Megvizsgálandó, hogy a 68. sz. főúttól délre, a Sári-csatorna melletti mesterséges tó két oldalán fekvő területek is figyelembe vehetők-e ilyen célra.

Közlekedés

A hatályos magasabb rendű tervek egy része Mesztegyőt érintő közlekedés-fejlesztést is tartalmaz. Ebbe a körbe tartozik a 68.sz. főút belterületet elkerülő nyomvonala, és az erdei kisvasút pályabővítése (Balatonfenyves)-Táska-Somogyfajsz felé. Az új országos és kiemelt térségekre vonatkozó területrendezési tervben viszont ezek a nyomvonalas elemek nem szerepelnek. A település így várhatóan csak küzdhet a megvalósulásukért, a saját eszközeivel (a településrendezési eszközökbe történő beépítéssel, lobbizással, és térségi összefogással). Megfontolandó, hogy a 68.sz. főút elkerülő szakasza a közigazgatási területen belül maradó nyomvonallal szerepeljen a településrendezési eszközökben. Kistérségi beruházásként továbbra is szükséges fejlesztés a gadányi és nagybajomi összeköttetés, a hosszúvízi út közvetlen kikötése a 68-as főútra, valamint a kisvasút keleti irányú meghosszabbítása.

A kerékpárút hálózat terén a belső útvonalaknak, elsősorban a kisvasúthoz kapcsolódó, turisztikai jellegű kerékpáros túraútvonalaknak, és kiszolgáló létesítményeknek a fejlesztése a helyi teendő. A Balatoni Bringakörhöz csatlakozó tervezett kerékpárutat be kell építeni a településrendezési eszközökbe. A külterületi úthálózat egy részét a lovas-, horgászturizmus számára is használhatóvá kell tenni.

A belterületen ezen kívül kisebb helyi útszakaszok, járdák kiépítése, és a meglévő helyi úthálózat karbantartása, illetve jobb minőségű kiépítése a feladat. Fontos a helyi jellegzetességeket, fásítást megjelenítő utcakép kialakítása.

Közművesítés és elektronikus hírközlés

A népességét kis hullámmással, de folyamatosan vesztő Mesztegyő, nem tartozik a jól közművesített települések közé. Bár a közüzemű vízellátás, villamosenergia ellátás településszinten rendelkezésre áll, a földgázhálózat is a belterületen kiépítésre került, a településen a lakásállomány 50 %-a sem rendelkezik részleges közművesítéssel. A településen, annak ellenére, hogy a település a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen lévő települések közé tartozik, valamint az országos vízminőség-védelmi területek övezetén fekszik, a közcsatornás szennyvízelvezetés nem megoldott. A telkeken összegyűlő szennyvizet házi medencékbe gyűjtik, amelyek döntően szikkasztóként üzemelnek, így a településen ma is átlagosan 100 m³ szennyvíz szikkad a talajba, veszélyeztetve a felszín alatti vizeket.

A koncepció a népességét vesztő település fejlesztését munkahely létesítés lehetőségével, jobb lakókörülmény kialakításával, igényesebb intézményi infrastruktúrával javasolja segíteni, amely egyben kijelöli a közművesítési feladatokat is.

A település fejlődése érdekében elsődleges feladat a lakónépesség megőrzése és a település vonzóképségének növelése. Ehhez munkahelyek létesítésére, a betelepülők fogadására is alkalmas új lakóterületek kialakítására van szükség, amelyhez a település közművesítésének fejlesztése is elengedhetetlen. A település környezeti állapotának javítása, a felszín alatti vizeknek a védelme és a komfortos életvitel lehetőségének biztosítása a teljes közműellátás megoldását igényli. Ehhez a település közcsatornás szennyvízelvezetésének a kiépítése és a szennyvizek szennyvíztisztító telepen történő kezelésének biztosítása szükséges. Erre a település régóta törekszik. A közelmúltban készült el a „Marcali térségi települések szennyvízelvezetési agglomerációja felülvizsgálati dokumentáció” (készítette: VTK Innosystem Kft., 2018. szeptember). A dokumentáció alapján az a vélemény kezd kialakulni, mely szerint Mesztegyő, Gadány, Hosszúvíz és Kelevíz települések szennyvizeit közös hálózaton, a Marcali szennyvíztisztító telepre kell elvezetni és ott kell kezelni.

A közcsatornás szennyvízelvezetés megoldását követően a belterületen a teljes közműellátás lehetősége áll majd rendelkezésre. A település teljes közigazgatási területe az országos vízminőség-védelmi területek övezetén fekszik, így a közcsatorna hálózat megvalósításáig a bel- és külterületre, majd azt követően a külterületre a helyi építési szabályzatban olyan előírásokat kell rögzíteni, amelyek a felszín alatti vizek védelmét szolgálják.

A közcsatorna hálózat kiépítését követően a belterületen a teljes közműellátás igénybevitelével lehet építkezni.

A településfejlesztéshez további közműveket érintő fejlesztési célok jelölhetők ki:

- közműfejlesztési cél a komfortosabb életkörülmény biztosítása kedvezőbb fenntartási költségekkel,
- közműfejlesztési cél a klímaváltozás hatásainak a kezelése

Közműveket érintő fejlesztési feladat, a közműellátás fenntartási költségeinek mérséklése. A mérséklés elsődlegesen és általánosan valamennyi közműre vonatkozóan a fogyasztás csökkentésével érhető el, amely a személyes takarékosságra törekvéssel és a takarékos fogyasztású berendezések alkalmazásával biztosítható. Ehhez a fogyasztóknak a közművekkal kapcsolatos tudat és szemléletformálása szükséges.

A közműköltségek jelentősebb hányada az energiaellátás területén jelentkezik, így annak gazdaságosabb megoldása a fenntartási költségek alakulását befolyásolja.

Az energiaigény a technológiák és a lakásfelszereltség fejlődésével növekszik, és egyre költségigényesebb üzemeltetéssel elégíthető ki. Az így növekvő költségterhelés a fenntartható fejlődési folyamat fékezőjévé vált, ennek megállítása társadalmi-gazdasági feladat. Ezért megoldást kell keresni - a komfortszint, és a termelőképesség csökkentése nélkül - az energiaellátás költségterheinek a mérséklésére, amely a fejlődés fenntarthatóságát segítené elő. Az első lépést jelentő energiatakarékosságra való törekvést követő megoldást az optimálisabb energiahordozó szerkezet kialakításával, a hagyományos vezetékes és nem vezetékes energiahordozók mellé a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonásával lehet elérni. Mesztagnyőn megújuló energiahordozóként a napenergia hasznosítása kínál kedvező lehetőséget.

Vízi-közműveket érintően is jelentkeznek fenntartási költségeket csökkentő fejlesztési igények. Ezek közül elsődleges feladat, hogy a közüzemű ivóvíz felhasználása ténylegesen csak azokon a fogyasztási helyeken történjen, ahol az ivóvíz minőségű vízre szükség van. A házi kutak, locsoló-kutak segítségével a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégíthető, csökkentve ezzel a drágább ivóvíz fogyasztását. További ivóvíz igénycsökkentés, s ezzel költségmegtakarítás érhető el épületgépészeti beavatkozás, fejlesztés segítségével, a takarékos berendezések alkalmazása mellett a ma még nem elterjedt szürkevíz hasznosítással.

Közműfejlesztési feladat a világban jelentkező klímaváltozás évek óta tapasztalható változásainak kezelése. A klímaváltozás két fő hatását: a megváltozott csapadékviszonyokat és a hőmérséklet-növekedést kompenzálni csak közműfejlesztésekkel lehet. A szélsőséges időjárás, a nagyobb csapadékesemények, vagy tartósabb csapadékhiány és az általános felmelegedés előfordulása mellett is az élhetőség fenntartása, az épített és természetes környezet védelmének biztosítása szükséges, amely a közműellátással szemben új igényeket támaszt.

Változnak a csapadékviszonyok, egyrészt rövid idő alatt nagy intenzitású záporok veszélyeztetik az épített környezetet és a természeti környezetet csak úgy, mint az erdő- illetve mezőgazdasági hasznosítású területeket. A jellemző nyílt árkos vízelvezetés megfelelő kialakításának, karbantartásának hiányosságai miatt, és a befogadó árkok-patakok karbantartási hiányossága miatt, azok a nagy záporok levezetésére nem alkalmasak. A megfelelő vízelvezetés, víztárolás kialakításának hiánya komoly veszélyeztetést okoz.

Ennek elkerülésére biztosítani kell a vízelvezetés útját a nagyobb intenzitású záporok fogadására. Fejleszteni kell a vízelvezetés hálózati rendszerét és növelni kell a helyi víz-visszatartás lehetőségét.

A klímaváltozás másik jelentős hatásterülete a változással járó felmelegedés, amelynek kezelése jelentős energiaellátási fejlesztést igényel.

Az energiaigény növekedése egyre költségigényesebb energiatermelő beruházással és üzemeltetéssel elégíthető ki. Erre megoldást az energiaellátásban a megújuló energiahordozók szélesebb körű bevonása jelenthet.

Az erőteljesebb napsütés elleni védekezésül fasorok telepítése szükséges, amelynek árnyékhatása a gyalogosok védelmét szolgálja. Ezért a járdaépítés fontos tartozékának kell tekinteni a fasorok ültetését, telepítését is.

2.3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMERE ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

A település épített örökségének védett, illetve védelemre javasolt elemei, épületei a településfejlesztési koncepció helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészeivel együtt készülő települési örökségvédelmi hatástanulmányban kerültek felülvizsgálatra, bemutatásra. A település a helyi építési szabályzatában, valamint a településképi arculati kézikönyvben és a településképi rendeletben rögzíti a művi értékekre vonatkozó előírásait, elvárásait és követelményeit.

Az örökségi értékek fenntartása

Az örökségi értékek védelmének egyik legfontosabb célja, hogy megőrizzük és örökül hagyjuk azokat a jövő nemzedékei számára. Ez egyaránt érvényes a művi és táji értékek elemeire is.

Az értékek hosszútávú megőrzésének fontos eszköze a fenntartás anyagi feltételeinek kidolgozása, megteremtése. Ennek lehetséges módja a védett értékekre alapozott közvetett vagy közvetlen gazdasági és társadalmi hasznosítás.

Fenntartást szolgáló intézkedések:

- örökségi értékeltár időszakonkénti aktualizásála
- egységes örökségvédelmi stratégia kialakítása a település egészére
- a településképi rendelet rendszeres felülvizsgálata

2.4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

2.4.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

E fejezetben kerül bemutatásra Mesztegyő Község Önkormányzatának, mint településfejlesztésért, településtervezésért és településüzemeltetésért felelős szervnek a lehetséges és ajánlott szerepköre a jelen településfejlesztési koncepció megvalósítása során.

A településfejlesztési koncepciót az önkormányzat képviselőtestülete a megállapításáról szóló döntés mellékletként, határozattal fogadja el.

Mesztegyő Község Önkormányzata a településüzemeltetési feladatokat saját maga látja el, önálló településüzemeltetési szervezetet nem működtet. Ennek következtében a településfejlesztési koncepcióban meghatározott, településüzemeltetéssel összefüggő feladatok operatív szintű végrehajtásáért is az önkormányzat felel.

Az képviselő-testületnek településfejlesztési, ill. műszaki bizottsága nincs, így a településfejlesztési koncepcióban meghatározott településfejlesztéssel összefüggő feladatok nem kerülnek delegálásra, azok, ill. a képviselő-testület e területet érintő döntései végrehajtásáért a polgármester felel.

A településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok elérését szolgáló beruházások, fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, ill. a koncepció időközi felülvizsgálatának elvégzése – illetékes bizottság hiányában – szintén az önkormányzat feladata.

A képviselőtestület a lakosság, a társadalmi szervezetek közvetlen tájékoztatása és a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonása céljából – így a településfejlesztési koncepció végrehajtásával kapcsolatban is – eseti jelleggel fórumot tarthat a közmeghallgatás szabályait alkalmazva.

2.4.2. JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE

A hosszú távra szóló településfejlesztési koncepciót a képviselő-testület fogadja el. A településfejlesztési koncepcióban foglalt célok érvényesülése érdekében a község képviselő-testülete évenként áttekinti az időközben elvégzett településfejlesztési tevékenységeket és döntéseket. Az éves áttekintés során figyelembe kell venni a felmerült lakossági igényeket, valamint a jogszabályi környezet változásából eredő kötelezettségeket.

Az évenkénti áttekintés során felmerült változtatási igényeket folyamatosan rendszerezni kell, és értékelni azok társadalmi, gazdasági, műszaki valamint környezeti vonatkozásait. A településfejlesztési koncepciót 10 évente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során célszerű a településszerkezeti terv átfogó elemzését is elvégezni és szükség esetén a módosításról képviselő-testületi határozatot kell hozni.